

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 27.10.2025

nr 1-4/25/4675

Meie 20.11.2025

nr 1-12/1117-2

Metsaseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seadus

Kultuuriministeerium kooskõlastab metsaseaduse ja keskkonnatasude muutmise seaduse eelnõu järgmiste märkusetega:

- 1) metsaseaduse § 25 lg 2 p 3 sätestab, et „Metsa uuendamise võtete rakendamine pole kohustuslik, kui hukkunud metsaosa või raielank asub kaitstava loodusobjekti sihtkaitsevööndis“. Kultuuriministeeriumi hinnangul vajab nimetatud säte täiendamist, kuna metsa uuendamise võtete rakendamine ei peaks olema kohustuslik ka riiklikult kaitstavate kultuurimälestiste alal ja nende kaitsevööndite alal (metsades üldjuhul võivad asuda arheoloogiamälestised ning ajaloolised looduslikud pühapaigad, kuid võib esineda ka teistliiki kultuuripärandit). Oleme seisukohal, et kultuurimälestiste alal võib metsa uuendada üksnes looduslikult ilma võimalikku kultuurikihti rikkumata;
- 2) „Metsamajandamise eeskirja“ kohaselt on metsa uuendamine võimalik ka loodusliku uuendamise teel. Oluline on rõhutada, et maaomanikku ei tohi kohustada kultuurimälestiste (ennekõike arheoloogiamälestiste alal) või nende kaitsevööndis istutama puid, kui selle tegevuse käigus kaevatakse pinnast ning ühtlasi rikutakse või hävitatakse (paisatakse segi) riiklikult kaitstavat väärtust – arheoloogilist kultuurikihti (MuKS § 6, § 11 lg 3);
- 3) juhime tähelepanu, et metsaseaduse § 25 lg 8 sõnastuse muudatusele, mille kohaselt metsaseaduse § 25 lõike 8 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „Kui metsa uuendamise võtete rakendamine on kohustuslik, kuid metsaomanik ei ole neid kahe aasta jooksul pärast metsaosa hukkumist või raiet rakendanud või kui hukkunud metsaosa või raiesmik ei ole metsakasvukohatüübile sobivate puuliikidega viie aasta või loo, siirdesoo, madalsoo, raba, osja, tarna ja lodu metsakasvukohatüüpides kümne aasta jooksul uuenenud, teeb Keskkonnaamet (KeA) metsauuendusekspertiisi alusel metsaomanikule ettekirjutuse uuendamise võtete rakendamiseks.“ Seega, kui metsa uuendamine on kohustuslik ja metsa ei ole teatud ajavahemiku jooksul uuendatud, on KeA-l õigus metsaomanikku ettekirjutusega selleks sundida. Näeme siin ohtu, et kui metsa uuendamise võtete rakendamisest kultuurimälestiste alal ja kaitsevööndis ei tehta vabastust, tekib kahe seaduse vahel vastuolu: metsaseaduse järgi on omanik kohustatud metsa uuendama, kuid juhul, kui selles metsas asub näiteks arheoloogiamälestis, siis muinsuskaitseseadus § 33 lg 1 keelab teha mälestisel tegevusi, mis võivad kultuurimälestist ohustada, hävitada või rikkuda. Sellisel alal ei saa kohustada omanikku kõiki metsauuenduse võtteid rakendama, kuna sisuliselt kohustatakse omanikku mälestist rikkuma.

- 4) juhime tähelepanu ka metsaseaduse §-le 70, mille alusel metsa uuendamata jätmise eest võidakse karistada rahatrahviga. Tuginedes eelnevale võib tekkida olukord, kui kultuurimälestiste või nende kaitsevööndi alal metsa ei uuendata, võib metsaseaduse järgi saada trahvi. Kuid mälestisel metsa uuendades võib olla tegemist muinsuskaitseaduse rikkumisega.

Eeltoodust tulenevalt ja vältimaks tulevikus tekkida võivaid probleeme seaduste rakendamisel, teeme ettepaneku vastuolu muinsuskaitseaduse ja metsaseaduse vahel kõrvaldada nähes ette, et metsa uuendamise võtete rakendamise kohustus puudub juhul, kui alal asub kultuurimälestis või selle kaitsevöönd lisades vastav säte metsaseaduse § 25 lõikesse 2.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Mihkel Kaevats 628 2259
Mihkel.Kaevats@kul.ee